

Topplederes ytringsfrihet og ytringsplikt i den offentlige debatten

Tom Colbjørnsen

Et klassisk tema i nye former

- **Lojalitet til statsråden versus nøytralitet og faglig uavhengighet**
 - Demokrati og folkestyre versus rettsstat og kunnskapsbaserte beslutninger
 - En spenning til å leve med
 - Se Fredrik Sejersted, Partnerforum september 2012
 - <http://www.uio.no/om/samarbeid/samfunn-og-naringsliv/partnerforum/arrangementer/aktualitet/2012/sejersted.pdf>
- **Dagens tema: Blir topplederne mer fraværende i debatten?**

Komfortsoner

- **En implisitt avtale mellom departementer og underliggende etater/ statlige foretak hindrer debatt og nyskaping**
 - Departementene
 - I økende grad sekretariater for politisk ledelse
 - Leveregel: Ikke skap politisk uro for statsråden!
 - Underliggende etater
 - Ønsker å fremme politisk kontroversielle forslag
 - Blokkeres/forties/nedprioriteres/ufarliggjøres av departementet
 - Implisitt avtale: Departementet lar underliggende etater få drive «i fred» dersom de avstår fra utspill og debatt som lager uro for statsråden
 - Resultat: Mindre debatt kombinert med status quo og «underperformance»

«Outsourcing» av faglighet

- **Mer faglig saksbehandling skjer ved hjelp av eksterne faglige aktører**
 - Eksempel: Ekstern kvalitetssikring av store investeringsprosjekter
 - Gir fleksibel og rask tilgang til spisskompetanse og alternative syn
 - Fare for utarming av eget fagmiljø
- **Usikre effekter**
 - Styrker offentlig sektors tilgang på kompetanse
 - Evne til å sette premisser for faglig fundert debatt svekkes
 - Se Tormod Hermansen: En bedre styrt stat? Fagbokforlaget 2015, s. 89-90

Noen kommentarer til foredragene